

Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijos

2024 m. veiklos kokybės įsivertinimo ataskaita

Gimnazija vadovaujasi *Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodika* (2016 m.). 2024 m. gimnazijos veiklos kokybės įsivertinimui buvo pasirinkta: 2 srities *Ugdymas(is) ir mokinių patirtys* 2.2. temos *Vadovavimas mokymuisi* 2.2.1. rodiklis *Mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas* (raktiniai žodžiai: *Tikėjimas mokinio galiomis; Mokymosi džiaugsmas; Mokymosi įprasminimas*) bei 4 srities *Lyderystė ir vadyba* 4.3. temos *Asmeninis meistriškumas* 4.3.1. rodiklis *Kompetencija* (Raktiniai žodžiai *Pozityvus profesionalumas*). Duomenų rinkimui buvo naudoti anketinės apklausos, diskusinės grupės metodai, gimnazijos vidinių dokumentų analizė. Tyrimo imtis – 413 mokinių (71,2 % I-IV gimnazijos klasių mokinių) ir 35 pedagogai (81,4 % visų pagrindinėse pareigose dirbančių pedagogų).

Gimnazijos stipriosios veiklos sritys (analizuotų sričių stiprieji aspektai)

Analizuojant 2 srities *Ugdymas(is) ir mokinių patirtys* 2.2. temos *Vadovavimas mokymuisi* 2.2.1. rodiklį *Mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas* pagal raktinius žodžius *Tikėjimas mokinio galiomis*, nustatyta, kad daugiau kaip trys ketvirtadaliai (78%) mokinių teigia, kad mokytojai jiems aiškiai pasako, ko iš jų tikisi savo pamokoje. 76% apklaustų mokinių pritaria, kad mokytojams rūpi, kaip jie mokosi. Aiškūs mokytojų lūkesčiai motyvuoja mokinius pasitikėti savo jėgomis, siekti geresnių rezultatų, orientuoja juos ugdymosi procese, ugdo pasitikėjimą savo gebėjimais bei sukuria mokymosi aplinką, kurioje mokiniai gali patys kelti sau siekius bei mokymosi tikslus. Tai patvirtina ir *Mokinių atsiskaitomųjų darbų segtuvų* stebėsenos suvestinės bei *Mokinių pasiekimų ir pažangos sąsiuviniių* analizės duomenys, pagal kuriuos matyti, kad didžioji dalis (90,5%) I-IV gimnazijos klasių mokinių kelia sau bendruosius ir dalyko ugdymosi tikslus.

Vertinant ugdymo(si) procesą ir pamokos kokybę pagal 2.2.1. rodiklį *Mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas* (raktiniai žodžiai *Mokymosi džiaugsmas*), reikia išskirti, kad aukštus ugdymo(si) rezultatus lemia pamokos organizavimas, kai mokytojas, planuodamas pamoką, parenka prasmingas ugdymo(si) veiklas, kurios skatina smalsumą, sudaro sąlygas išgyventi pažinimo džiaugsmą. Dauguma apklaustų gimnazijos pedagogų (86%) teigia, kad jie planuoja pamokas taip, kad visi mokiniai pamokoje išmokytų ir patirtų sėkmę. Tam pritaria ir mokiniai: didžioji dauguma apklaustų (93%) mokinių teigia, kad jie turi galimybę dalyvauti juos dominančiose veiklose ugdymo proceso metu, kad mokytojai jiems skiria įdomias praktines užduotis, tokias kaip: eksperimentai, bandymai, tyrimai, darbas grupėse ar porose. Mokytojų pasirinktų veiklų ir metodų įvairovė (darbas porose, grupėse, debatų metodas, stotelių metodas, viešojo kalbėjimo, problemų sprendimo metodai, „minčių“ žemėlapių metodas ir kt.) ne tik užtikrina išmokimą bei supratimą, bet ir leidžia mokiniams išgyventi mokymosi džiaugsmą.

Įvertinus 2.2.1. rodiklį *Mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas* (raktiniai žodžiai *Mokymosi įprasminimas*) nustatyta, kad daugiau kaip keturi penktadaliai apklaustų (86%) mokinių teigia, kad pamokų metu mokymasis yra siejamas su jų jau anksčiau įgytomis žiniomis. Tai patvirtina ir mokytojų apklausos rezultatai. Devyni iš dešimties apklaustų mokytojų (93%) pabrėžia, kad jie veiklas pamokose planuoja taip, kad nauja medžiaga sietųsi su mokinių jau anksčiau įgytomis žiniomis ir patirtimi. Viena iš sėkmingo mokymosi sąlygų ir yra tai, kad mokytojai, pažindami mokinių veiklos ir mokymosi motyvus, parenka ugdymo(si) metodus, formas ir užduotis taip, kad mokymasis remtųsi mokinių anksčiau įgytomis žiniomis, supratimu ir jų gyvenimo patirtimi.

Nagrinėjant 4 srities *Lyderystė ir vadyba* 4.3. temos *Asmeninis meistriškumas* 4.3.1. rodiklį *Kompetencija* ir atsižvelgiant į raktinius žodžius *Pozityvus profesionalumas*, kur teigiama, kad profesionalus mokytojas yra tas, kuriam patinka mokytojo darbas, matyti, kad 94% apklaustų gimnazijos pedagogų sutinka, kad jiems patinka mokytojo darbas. Tai rodo, kad gimnazijos mokytojai vertina savo darbą ir atsakingai žiūri į savo profesiją. Be to, gimnazijoje dirba aukštos kvalifikacijos mokytojai: 13 mokytojų ekspertų, 23 mokytojai metodininkai. Taigi, galima daryti išvadą, kad mokytojai išmano savo ugdymo sritį, mokomus dalykus.

Gimnazijos mokytojai, kaip savo srities profesionalai, domisi ugdymo srities naujovėmis, kad užtikrintų šiuolaikišką, patrauklų ir efektyvų mokymą. Analizuojant šios srities apklausos rezultatus, pastebime, kad didžioji dauguma (97 %) apklaustų gimnazijos pedagogų teigia, kad jie *noriai* domisi savo dėstomo dalyko naujovėmis. Tai patvirtina ir gimnazijos pedagogų kvalifikacinių seminarų apskaitos analizė, kuri rodo, kad gimnazijos mokytojai savo kompetencijas tobulino 297 dienas per metus (vienas pedagogas – 6,6 dienas per metus), iš jų 190,6 dienų gimnazijos mokytojai skyrė dalykinių kompetencijų tobulinimui, 39,5 dienas – skaitmeninių kompetencijų plėtojimui. Be to, siekdami tobulinti kalbines kompetencijas, 20 gimnazijos pedagogų mokosi užsienio (anglų) kalbos.

Gimnazijos mokytojų profesionalumą patvirtina faktas, kad 16 gimnazijos mokytojų dirba VBE vertintojais. 2024 m. 7 mokytojai tobulinosi kitų šalių mokyklose (pagal Erasmus+ projektą) – taip gimnazijos pedagogai mokosi iš užsienio šalių partnerių patirties. Tai, kad gimnazijos mokytojai dirba kaip savo dalyko profesionalai, įrodo ir miesto bei šalies

dalykinių olimpiadų rezultatai. 2023-2024 m. m. 43 gimnazistai užėmė 71 prizinę vietą miesto bei 13 prizinių vietų respublikinėse olimpiadose ir konkursuose. Du gimnazijos mokiniai atstovavo šalį tarptautinėse astrofizikos ir matematikos olimpiadose. Nuolatinis gimnazijos mokytojų mokymasis ir tobulėjimas suteikia mokiniams galimybes pasiekti aukštus rezultatus.

Gimnazijos silpnosios veiklos sritys (analizuotų sričių silpnieji aspektai)

Analizuojant 2 srities *Ugdymas(is) ir mokinių patirtys* 2.2. temos *Vadovavimas mokymuisi* 2.2.1. rodiklį *Mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas* pagal raktinius žodžius *Tikėjimas mokinio galiomis*, nustatyta, kad 57% apklaustų mokinių per pamoką gali pasirinkti, kiek jie sugebės išmokyti. Tai rodo, kad ne visose pamokose sudaromos sąlygos mokinių pasirinkimams, tik šiek tiek daugiau nei pusė apklaustų mokinių geba adekvačiai įvertinti savo gebėjimus bei pasirinkti tinkamą mokymosi tempą. Likusi dalis mokinių galimai susiduria su iššūkiais savarankiškai priimant sprendimus dėl mokymosi bei geba vertinti savo galimybes.

Nagrinėjant 2.2.1. rodiklį *Mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas* (raktiniai žodžiai *Mokymosi džiaugsmas*), pastebima, kad tik 62% apklaustų mokinių sako, kad pamokose jie yra skatinami įsivertinti savo darbą ar jo rezultatus. Panašiai mano ir 75% apklaustų mokytojų, kurie teigia sudarantys galimybes mokiniams argumentuotai vertinti tiek savo, tiek bendraamžių darbus pamokose. Tačiau, aptardami būdus, kuriais mokiniai yra skatinami džiaugtis savo ir kitų darbais bei pasiekimais, mokytojai nurodo, kad jie akcentuoja mokinių sėkmes, sudaro sąlygas mokiniams dalyvauti konkursuose, olimpiadose ar kitose kūrybinėse veiklose. Mokytojai taip pat nurodo, kad tokie metodai ar būdai kaip darbas grupėse ar porose, praktinis darbas ir kūrybinės užduotys duoda didžiausią naudą įgyvendinant pamokos turinį ir sudaro sąlygas mokiniams patirti mokymosi džiaugsmą.

Vertinant 2.2.1. rodiklį *Mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas* (raktiniai žodžiai *Mokymosi įprasminimas*) nustatyta, kad pamokų metu mokiniams ne visada yra akcentuojama, kaip jie galės įgytas žinias panaudoti praktiškai. Tik pusė visų apklausoje dalyvavusių mokinių (50%) mano, kad jiems yra sudaromos sąlygos lavinti įgūdžius, kurie yra svarbūs realiam gyvenimui. Vis dėlto, verta paminėti, kad beveik 62% apklaustų mokinių pabrėžia jog pamokose jiems yra skiriamos praktinės užduotys, kurias jie atlieka eksperimentuodami, darydami bandymus bei tyrinėdami. Tai ne tik žadina mokinių susidomėjimą ugdymo dalyku, bet ir leidžia artimiau susipažinti su realaus gyvenimo situacijomis.

4-osios srities *Lyderystė ir vadovybė* 4.3.1. rodiklis *Kompetencija* ir jo raktiniai žodžiai *Pozityvus profesionalumas* nurodo, kad profesionalus mokytojas siekia dirbti kuo geriau, todėl nuolat mokosi, dalijasi patirtimi. Nors 82,9% apklaustų mokytojų teigia, kad 2024 m. jie vedė bent vieną atvirą pamoką mokykloje ar mieste, tačiau tik 4 mokytojai (11,4%) tai darė *noriai*. Aptardami patirties dalijimosi klausimus, mokytojai pastebi, kad jie noriau renkasi kitus būdus dalintis patirtimi su kolegomis: skaito pranešimus konferencijose, veda seminarus ar net dalyvauja rengiant programas ar rašant dalyko vadovėlius (2024 metais vadovėlius rašė 4 gimnazijos mokytojai).

Tobulintini veiklos aspektai, jų poveikis mokiniams ir mokyklos pažangai

Vertinant 2.2.1. rodiklio *Mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas* silpnuosius veiklos aspektus, išryškėja kad abu tobulintini veiklos aspektai: *poreikis stiprinti mokinių savivaldumą ir ugdyti jų gebėjimą planuoti bei atsakingai valdyti savo mokymosi procesą, kad galėtų adekvačiai įvertinti savo gebėjimus ir galėtų pasirinkti, kiek gebės išmokyti* pamokoje bei antrasis tobulintinas veiklos aspektas – *mokinių skatinimas reflektuoti savo darbą ir vertinti jo rezultatus*, yra glaudžiai susiję. Tik galėdamas adekvačiai įsivertinti savo pasiekimus, gebėjimus, patirtį bei darbo tempą, mokiniys gali tinkamai pasirinkti, kiek jis sugebės išmokyti pamokoje.

Mokytojai planuodami ugdymo turinį, refleksiją numato ne kiekvieną pamoką, o tik baigus visą temą. Kai kurių mokomųjų dalykų pamokose (lietuvių kalbos ir literatūros) tikslus mokiniai užsibrėžia ir savo išmokimą planuoja naujo pamokų ciklo pradžioje. Tenkinant mokinių poreikį reflektuoti savo darbą ir jo rezultatus bei užsibrėžti realius išmokimo ir ugdymosi tikslus, gimnazijoje visų dalykų mokytojai mokinių atsiskaitomuosius darbus kaupia segtuvuose. Mokinių atsiskaitomųjų darbų stebėsenos suvestinė rodo, kad didžioji dauguma mokinių (90,5%) pusmečio pradžioje kelia dalykų mokymosi tikslus ir uždavinius, o pusmečio pabaigoje įsivertina savo pasiekimus.

Analizuojant 2 srities *Ugdymas(is) ir mokinių patirtys* 2.2. temos *Vadovavimas mokymuisi* 2.2.1. rodiklio *Mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas* (raktiniai žodžiai *Mokymosi įprasminimas*) rezultatus, išryškėja, kad pamokų metu ne visada pakankamai akcentuojama, kaip įgytos žinios gali būti pritaikomos praktikoje, todėl būtina stiprinti mokymosi įprasminimą, užtikrinant, kad visi mokiniai suvoktų, kad žinios ir įgūdžiai įgyjami pamokose yra *reikšmingi* ne tik kasdienėje veikloje, bet ir ateityje mokantis naujų temų, ruošiantis patikrinimams bei renkantis profesiją.